

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

Relationship Between the Administrative Factors and the Operation of the Student
Care and Support Systems under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1

ธานนท์ กริชวิมลชัย ประกาศิต อาณภาพแสนยากกร และสุรศักดิ์ ศรีกระจำง
Dhanon Krichwimonchai, Prakhasit Arnupharbsaenyakorn, and Surasak Srikrachang

สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University
E-mail: Dhanon.kric62@sskru.ac.th

Received: March 13, 2022; Revised: May 11, 2022; Accepted: May 26, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ตัวอย่างในการศึกษา คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 331 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the level of the administrative factors under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1, 2) to study the level of the operation of the student care and support system under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1, and 3) to study the relationship between the administrative factors and the operation of the student care and support systems under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. The samples were 331 teachers teaching in the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. They were randomized by stratified random sampling from districts where the schools were located. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient.

The research findings were as follows.

1. The level of the administrative factors under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 in the overall was at a high level;
2. The level of the operation of the student care and support systems under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 in the overall was at a high level.
3. The findings of the relationship between the administrative factors and the operation of the student care and support systems under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 showed that the administrative factors had the relationship with the operation of the student care and support systems at a high level with the statistical significance at the level of .01.

Keywords: Administrative Factors, The Operation of the Student Care and Support Systems

บทนำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมหลายประการ อันก่อให้เกิดผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านสังคมเกี่ยวกับขีดความสามารถและคุณภาพชีวิตของประชากรที่ไม่บรรลุเป้าหมายและไม่ยึดโยงกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ด้วย ประชากรไทยส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมและสาเหตุที่บั่นทอนสุขภาวะ โดยปัจจัยแวดล้อมหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสุขภาวะของประชากรไทย ได้แก่ การมีการศึกษาน้อยและการด้อยความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิต ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลลัพท์ให้เกิดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย อีกทั้งประเทศไทยยังเผชิญปัญหาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

งานวิจัยหลายฉบับชี้ว่าการบริหารการศึกษามีบทบาทในการจัดการศึกษา อาทิ Jaradat (2019) พบว่าการบริหารการศึกษาและโรงเรียนมีผลในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พรศิริ สังข์ทอง (2562) กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ และพระครูสังฆรักษ์ไชยรัตน์ ขยรตโน (2558) กล่าวว่าการบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาในประเทศไทยนั้นก็ถูกจัดให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมไทย

รวมไปจนถึงการสะท้อนความเจริญงอกงามของประเทศผ่านผลิตผลของกระบวนการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ การศึกษายังเป็น 1 ใน 12 นโยบายหลักของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่กล่าวว่ายกระดับคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนในทุกมิติตามความเหมาะสมแต่ละช่วงวัย เป็นคนดี มีวินัยและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2562) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มุ่งให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547)

สำนักงานสถิติจังหวัดศรีสะเกษ (2561) ทำการสัมภาษณ์ประชากรจำนวน 800 รายพบว่า ร้อยละ 41.8 ทราบว่าชุมชนของตนนั้นมีปัญหาหาเสพติด ยังพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหาเสพติดร้อยละ 40.2 คือนักเรียน และนักศึกษา สอดคล้องกับ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดศรีสะเกษ (2562) ระบุว่า จังหวัดศรีสะเกษ เป็นพื้นที่พักยาเสพติดจากการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยสถิติคดียาเสพติดในจังหวัดศรีสะเกษ ในห้วง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 คดีค้ายาเสพติด อำเภอกันทรารมย์ มากที่สุดคือ อำเภอกันทรารมย์ ส่วนคดีเสพยาเสพติด อำเภอกันทรารมย์ มากที่สุดคือ อำเภอเมืองศรีสะเกษ ซึ่งทั้งสองอำเภอล้วนตั้งอยู่ในพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

จากความเสี่ยงของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษต่อปัญหาหาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เพื่อก่อให้เกิดข้อมูล สารสนเทศสำหรับบุคลากรทางการศึกษาในทุกภาคส่วนเพื่อใช้ในการเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจ วางแผนและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 2,281 คน ในปีการศึกษา 2563 จากโรงเรียนทั้งหมด 258 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 331 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ในปีการศึกษา 2563 กำหนดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอแกน (Krejcie and Morgan 1970) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่ระดับ 0.05 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการเทียบสัดส่วนตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตัวแปรชุดที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ 2) โครงสร้างองค์การ 3) วัฒนธรรมและบรรยากาศในองค์กร 4) เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) การจูงใจ และ 6) การติดต่อสื่อสาร
2. ตัวแปรชุดที่ 2 ได้แก่ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.997 ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (ขวลิต ชูกำแพง, 2553)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (ขวลิต ชูกำแพง, 2553)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยประสานความร่วมมือกับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เมื่อผู้วิจัยได้รับการตอบกลับแบบสอบถามแล้ว จึงดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผลการดำเนินงานวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมรายด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ภาวะผู้นำ	4.08	.57	มาก
2. โครงสร้างองค์การ	4.09	.56	มาก
3. วัฒนธรรมและบรรยากาศในองค์กร	4.09	.54	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมรายด้าน (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
4. เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.04	.55	มาก
5. การจูงใจ	4.00	.56	มาก
6. การติดต่อสื่อสาร	4.03	.57	มาก
เฉลี่ย	4.05	.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรกโดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศในองค์กร ($\bar{x} = 4.09$) ด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{x} = 4.09$) และด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.08$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจูงใจ ($\bar{x} = 4.00$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมรายด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.03	.56	มาก
2. การคัดกรอง	4.05	.57	มาก
3. การส่งเสริมและพัฒนา	4.01	.57	มาก
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.02	.56	มาก
5. การส่งต่อ	4.03	.57	มาก
เฉลี่ย	4.03	.51	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรกโดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการคัดกรอง ($\bar{x} = 4.05$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.03$) และด้านการส่งต่อ ($\bar{x} = 4.03$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.01$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
X_1	.694**	.710**	.695**	.691**	.718**	.776**
X_2	.726**	.696**	.673**	.703**	.706**	.775**
X_3	.684**	.687**	.664**	.668**	.698**	.752**
X_4	.790**	.788**	.795**	.772**	.797**	.872**
X_5	.790**	.817**	.806**	.813**	.818**	.894**
X_6	.751**	.761**	.784**	.763**	.781**	.849**
X	.835**	.840**	.833**	.831**	.851**	.926**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร (X) และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.926 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยทางการบริหารทุกด้านกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัจจัยทางการบริหารด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านแรงจูงใจ (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.894 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.872 และ ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.849 และปัจจัยทางการบริหารด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศในองค์กร (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.752

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.95 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.05 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.96 มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.84 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.20 และผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 25.08 อำเภอขามเฒ่า คิดเป็นร้อยละ 7.85 อำเภอกันทรารมย์ คิดเป็นร้อยละ 26.59 อำเภอวังหิน คิดเป็นร้อยละ 12.08 อำเภอน้ำเกลี้ยง คิดเป็นร้อยละ 10.88 อำเภอพยุห์ คิดเป็นร้อยละ 7.85 และอำเภอโนนคูณ คิดเป็นร้อยละ 9.67

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ ด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศในองค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร และด้านภาวะผู้นำ และด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการจูงใจ

3. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการคัดกรอง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ และด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกและมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อปัจจัยทางการบริหารมีค่าเพิ่มขึ้น การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ก็จะมากขึ้นตามด้วย โดยปัจจัยทางการบริหารด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยทางการบริหารด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและบรรยากาศในองค์กร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกรอบแนวคิดการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา กรอบแนวทางดังกล่าวจึงเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปเป็นหลักในการปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประยงค์ ศรีโหม (2561) ในการศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่าปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมทั้งหมดและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปิยะมาศ น้อยกำ (2558) ในการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์กรโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกปัจจัย ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาส จิตร์รักษ์ศิลป์ (2561) ในการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรทางการศึกษาได้คำนึงถึงกรอบแนวคิดของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองได้ทุกคน เพียงแต่ต้องการปัจจัยเวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน โดยทุกคนต้องการความรัก ความเข้าใจ การให้อภัย โอกาส ผู้เรียนทุกคนล้วนอยากเป็นคนดี ฉลาด และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะสำเร็จได้ด้วยการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547) สอดคล้องกับ Simonsen et al (2012) ในงานวิจัยเรื่อง ผลลัพธ์ของวิวัฒนาการและผลกระทบต่อนักเรียนในช่วงหลายปี ของระบบส่งเสริมและช่วยเหลือพฤติกรรมเชิงบวก ของมลรัฐอิลลินอยส์ทั้งมลรัฐ พบว่า การดำเนินงานระบบส่งเสริมและช่วยเหลือพฤติกรรมเชิงบวกอย่างซื่อตรงมีความเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของผู้เรียนทั้งในด้านสังคม

และด้านวิชาการในวิชาคณิตศาสตร์ แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับ Shek et al (2016) ในการพัฒนาระบบป้องกัน อบายมุขหลายรูปแบบ (ระบบ B.E.S.T Teen) ที่พบว่า การป้องกันอบายมุขควรใช้กระบวนการพัฒนานักเรียนเชิงบวก ระบบป้องกันอบายมุขควรเริ่มในระดับชั้นประถมศึกษา และควรใช้การปลูกฝังแบบมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภกรเกษม ปรงผล (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทสร สุริยะ (2562) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัทธิดา ยอดมัน, อานันต์ ทาปทา และชวนคิด มะเสนะ (2560) ในการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับสูงมาก โดยปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านแรงจูงใจ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการติดต่อสื่อสาร ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูประจำชั้นโดยตรง ฉะนั้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจจึงมีผลสัมพันธ์กับระดับการทำงานมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านเทคโนโลยีและปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารก็เป็นปัจจัยสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ครูสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ต้องจัดการกับสารสนเทศนักเรียนและประสานความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลวิจัยของพรณณภัทร ตาลป่า (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ McIntosh et al (2013) ในการศึกษางานวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระบบส่งเสริมพฤติกรรมบวกทั้งโรงเรียนอย่างยั่งยืน (ระบบ SWPBS) พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระบบส่งเสริมพฤติกรรมบวกอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยยะสำคัญ 4 ปัจจัย โดยมีปัจจัยระดับโรงเรียน 2 ปัจจัย คือ การให้ความสำคัญของสถานศึกษา และการใช้ข้อมูลเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับวรรณภา เ็นมนัส (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล สามารถร่วมกันกำหนดความแปรปรวนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรส่งเสริมปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์สูงกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่มากขึ้นตามไปด้วย

2. โรงเรียนควรพัฒนาระบบการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาอบายมุขในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการต่าง ๆ อาทิ การสอดส่องพฤติกรรมนักเรียน การแนะแนว การตั้งคลินิกเสมารักษ์ และส่งเสริมกิจกรรมใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย อาทิ การสนทนากลุ่ม หรือ การสัมภาษณ์เชิงลึก

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบ (Model) ของการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ประกาศิต อานุภาพแสนยากร และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.สุรศักดิ์ ศรีกระจำจ ขอบพระคุณ รศ.ดร.อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ และ อ.ดร.สิริภัสรา สุขชี สำหรับความอนุเคราะห์ทางวิชาการ และคุณแม่รุ่งอรุณ ไชยวงศ์คต ที่สนับสนุนข้าพเจ้าในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2559.

ชาลิต ชูกำแพง. **การวิจัยหลักสูตรและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

ประภาส จิตรักศิลป์. **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2561.

ประยงค์ ศรีโหม้. **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2561.

ปิยะมาศ น้อยกำ. **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การ โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2558. พระครูสังฆรักษ์ไชยรัตน์ ขยรัตน์. “การบริหารการศึกษา,” **มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 4, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558): 320-325.

พรรณณภัทร ตาลป่า. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3,” **วิชาการมหาวิทยาลัยพายัพ**. 11, 1 (มกราคม-มีนาคม 2560): 172-185.

พรศิริ สังข์ทอง. **ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์การของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระนครศรีอยุธยา, 2562.

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2562.

วรรณภา เย็นมนัส. “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3,” **วิจัยราชภัฏกรุงเก่า.** 1, 1 (ตุลาคม-ธันวาคม 2557): 84-90.

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. **แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2547.

ศุภรเกษม ปรงผล. **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2560.

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดศรีสะเกษ. **แผนการปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาเสพติด ปี 2562 จังหวัดศรีสะเกษ.** ศรีสะเกษ: ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดศรีสะเกษ, 2562.

สถิติจังหวัดศรีสะเกษ, สำนักงาน. **สรุปผลการสำรวจและประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2561.** ศรีสะเกษ: สำนักงานสถิติจังหวัดศรีสะเกษ, 2561.

สุภัสสร สุริยะ. **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม, 2562.

อัสลียา ยอดมัน, อานันต์ ทาปทา และชวนคิด มะเสนะ. “สภาพ ปัญหา และแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1,” **ราชธานี นวัตกรรมทางสังคมศาสตร์.** 1, 3 (ตุลาคม-ธันวาคม 2560): 22-33.

Jaradat, E.A.M. “The Impact of Educational Administration and School Administration on the Achievement of Secondary School Students,” **European Journal of Training and Development Studies.** 6, 2 (April 2019): 1-8.

Krejcie, R. V., and D.W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities,” **Educational and Psychological Measurement.** 30, 3 (September 1970): 607-610.

Mcintosh, K et al. “Factors Related to Sustained Implementation of Schoolwide Positive Behavior Support,” **Exceptional Children.** 79, 3 (January 2013): 293-311.

Shek, D.T.L. et al. “Development, implementation, and evaluation of a multi-addiction prevention program for primary school students in Hong Kong: the B.E.S.T. Teen Program,” **Asian Journal of Gambling Issues and Public Health.** 6, 5 (July 2016): 1-17.

Simonsen, B. et al. “Illinois Statewide Positive Behavioral Interventions and Supports Evolution and Impact on Student Outcomes Across Years,” **Journal of Positive Behavior Interventions.** 14, 1 (January 2012): 5-16.